Felelet Győrzámolyról

Hol a helye a népművelőnek?

Helyén, a községi klubkönyvtárban keresem *Wanhall Marietta*, győrzámolyi népművelőt. Mondják, éppen elment a téeszbe. Gyerünk a téeszbe! Ott meg azt mondják, hogy egy perce elindult visszafelé. Lehet, de talán mégsem. Útközben — bár pontos személyleírást adtak, fehér ruha stb. — nem találkozunk. A művelődési házba, bár elvileg visszaérhetett — nem ért vissza.

A történtek ilyen kínosan pontos leírását azért érzem fontosnak, mert szinte örülök, hogy nem lelem a helyén. Egyáltalán, hol a helye a népművelőnek? Javíthatatlan eretnek vagyok, jobban elhiszem neki, hogy dolgozik és tartalmas munkát végez, ha a téeszben, a tanácson, az áfésznél, az utcán beszélgetés közben találom, mintha a „helyén" ülne a klubkönyvtárban és törné a fejét a semmin. Félek, hogy ez a szemlélet még a szakma mai, majdnem kilátástalan helyzetében sem törte át a hivatalnoki ellenállás acélburkát.

A győrzámolyi közművelődés története nem Wanhall Mariettával kezdődik. Hálával emlékezik és emlékezhet is elődeire, akik megalapozták az ő indulását is. Igaz, van egy kis pont ezen a képen, amelyet butaság volna retusálni: néhány hónapig nem volt vezetője a klubkönyvtárnak, azaz nem volt népművelő. Ne tegyük fel a kérdést, létezik-e egy falu népművelő nélkül, mert igen hamar eljutnánk az abszurdba — falura sincsen szükség.

Népművelőre szükség van, de nem akármilyenre.

A fáradozás sikere talán ott dől el, hívogat-e az épület, amelybe a hivatás szent célkitűzése szerint elvárják a község lakosságát. Tudok egy seregről, amely nem hívogat, a győrzámolyi ellenben nagyon kellemes, lakályos. Csevegésre, programra egyaránt. Marietta hungarocelből készült bábukat toloncol elém. Látnom kell az ügyeskezűek szakkörének munkáját. A kínálatot megtoldja egy vaskos fényképalbummal. Tizenhét példányban készült és a helyi, egyébként kiváló termelőszövetkezet húsz esztendejét dokumentálja. A harmadik fotónál — csodálatosak a véletlenek — betoppan *Horváth István*, a fotószakkör vezetője, a téesz gépkocsi- és tűzrendészeti előadója. Arról áradozik, milyen hálás feladat megtanítani a gyerekeket a fotózás fortélyaira. A „bizonyítékok" mellett az sem lebecsülendő, amit szóban ad elő Marietta.

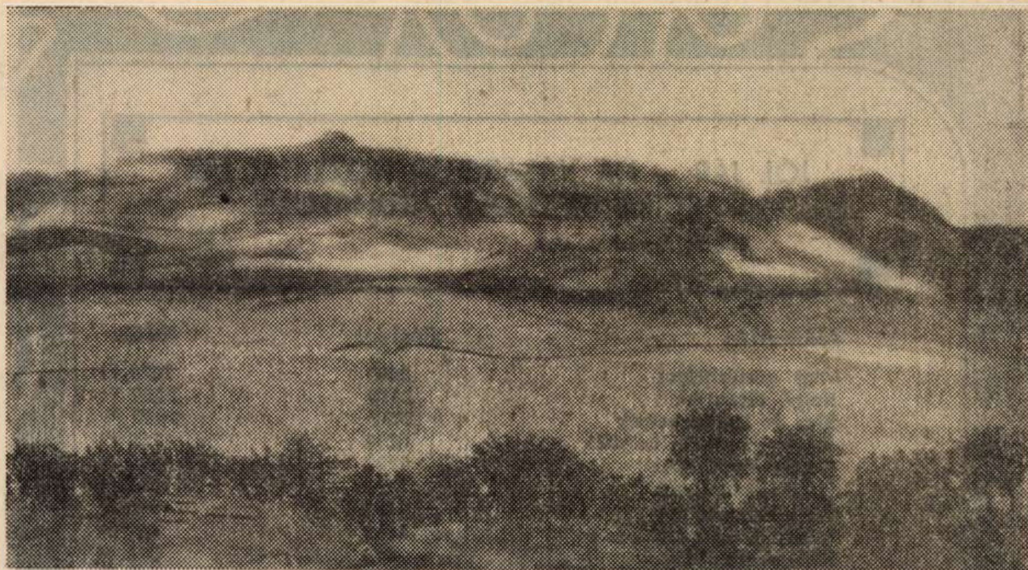
— A győri Zrínyi Gimnáziumban végeztem. Az iskolaévek alatt az úttörőházban gyermektanácsot vezettem, a múzeumban szakkört. Jelentkeztem az Eötvös-re, de nem vettek fel. Most kezdem tanulmányaimat a szombathelyi Tanárképző Főiskolán. Amikor Győrzámolyra jöttem, a gyerekekkel kezdtem. vetélkedőt, játékdélutánt szerveztem nekik. Nagyon jól sikerült, igényelték is újra meg újra. A községben bizalommal fogadtak, aki csak teheti, segít és a klubkönyvtár is igyekszik hivatásának megfelelni. Meg kell említenem a közművelődési bizottságot. Tizennégy tagja van. Fiatalok kérték, hogy tagjai lehessenek, azok is lettek. Holczer Artúr, Farkas Tamás, Horváth Edit középiskolások. Támogatás nélkül nehéz volna eredményt elérni, programokat eljuttatni gyerekekhez, felnőttekhez egyaránt.

A derűlátó beszámoló kellős közepén bombaként robban a „kudarc" szó említése.

— Szolnoki Tibor fellépésével terveztünk egy estet. Harmincharman jelentek meg. Ráfizetéses volt anyagilag, de ezen túl sokat gondolkodtam azon, hogyan lehetne az érdeklődést jobban felkelteni.

A nagyrendezvényeknek egyelőre nem kedvez a pénzügyi helyzet. Ettől viszont virulhat még az eszperantó szakkör — Marietta „A" vizsgával rendelkezik —, a tiniklub, amelybe bárki ellátogathat. A téeszben egyébként brigádvetélkedő ügyében járt. Nem azért, hogy az én nézetemet igazolja, de — tény — igazolja.

P. M.

Július Nemcik: Érés.

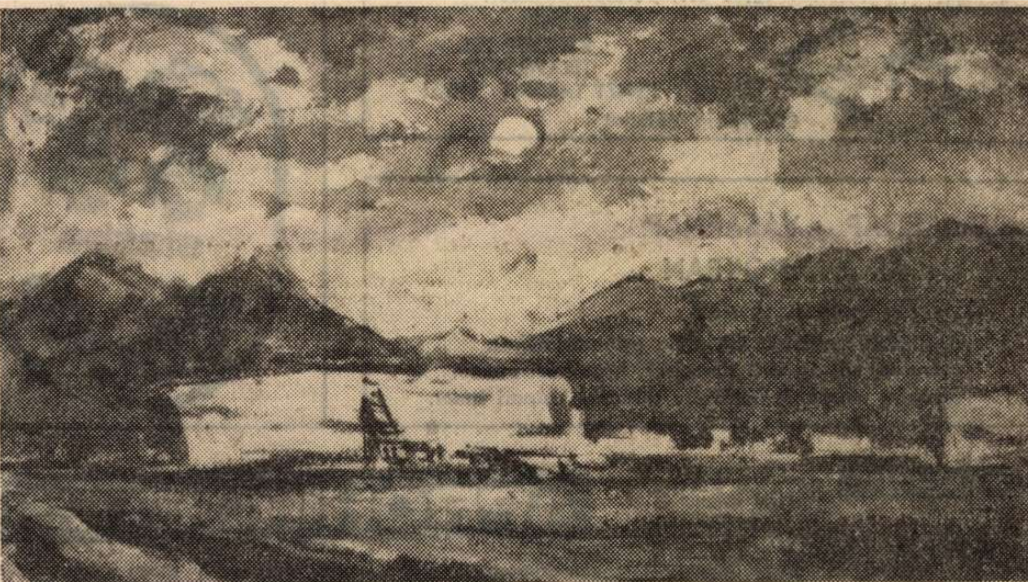
Festőtermi tárlat

Szlovák táj képekben

„Szlovákia — természeti paradicsom Európa szívében" — ígéri a színes idegenforgalmi programfüzetecske. Ez a Szlovákia mutatkozik be most a soproni Festőteremben, a nyitrai Frantisek Studeny Képtár rendezte kiállításon, amelynek címe: Szlovák táj képekben.

Harmincnégy festő ötvennégy tájképét láthatja a Festőteremben a soproni közönség. „Ez a kiállítás válogatás a kortárs művészek utóbbi öt esztendőben készült alkotásaiból, és amellett, hogy közelebb hozza a magyar közönséghez a szlovák képzőművészetet, bizonyítja, hogy a táj ma is központi témát jelent és legkézenfekvőbb útja a művészi kifejezésnek" — írja a kiállítás katalógusa. A szlovák táj mutatkozik be Sopronban, de mindenféle idegenforgalmi szépítés, idegenforgalmi attrakció nélkül: „művészeinket inspirálják a szövetkezeti mezők, szántóföldek, az aratás, a gabona betakarítás".

A mezők talán haragosabbak, a hegyek talán sötétebbek, mint azt itthon megszoktuk — mégis, ez a szlovák táj valahogy ismerősnek tűnik, a magyar néző számára sem idegen.

Vojtech Mensatoris: Aratás Podturenban.

A PÁRIZSI PANTHÉON

Párizsban, a Sorbonne egyetem környékén emelkedik a Panthéon hatalmas épülete. 1764-ben XV. Lajos utasítására Soufft építész tervei alapján kezdték építeni Párizs védasszonyának, St. Genovévának tiszteletére. 1791-ben az alkotmányozó nemzetgyűlés határozata alapján Panthéon lett a neve, s úgy döntöttek, hogy ide temetik a nemzet nagy halottjait. A forradalom utáni évtizedekben hol templom, hol ismét Panthéon volt, míg végül is Victor Hugo 1885-ös temetésekor a francia kormány döntése alapján végleg Panthéon lett ez az épület.

Gigantikus méretek jellemzik: 110 méter hosszú, 82 méter széles, a kupola magassága 83 méter. Alaprajza a görög kereszt formáját követi. A Panthéon kriptájában a francia történelem nagyjai nyugodnak: írók, művészek, politikusok, katonák, a francia ellenállási mozgalom harcosai. Itt alussza örök álmát Mirabeau, Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, Victor Hugo, Lannes marsall, a napóleoni idők nagy katonája. Itt nyugszik Sadi Carnot, Franciaország meggyilkolt elnöke Émile Zola, Louis Braille, a vakok írásának kidolgozója, két nagy fizikus: Jean Perrin és Paul Langevin, továbbá Victor Schoelker, aki eltöröltette a rabszolgaságot a francia gyarmatokon, Jean Jaures politikus, akit az első világháború előestéjén gyilkoltak meg, Felix Éboué fekete bőrű francia gyarmati politikus, aki 1940-ben csatlakozott a Szabad Franciaországhoz.

A kopivevirágtól a gyermeklexikonig

Újdonságok a Móra Kiadónál

A Móra Kiadónál negyedszer jelent meg Nemes Nagy Ágnestől a Mit látunk az utcán? Szecskő Tamás rajzaival. Mikulás a kenguruk szigetén a címe Márkus István mesegyűjteményének, melyben új történetek mellett néhány ismert, ám kissé megmásított mesét találhatunk — a folyton közbekotyogó kislány, Prücsi kívánságai szerint módosul helyenként a cselekmény. A képek Hegedüs István munkái.

Vonalak, formák követése, megrajzolása mellett a kicsi-nagy, egyforma-különböző és más hasonló fogalmakkal segít megismerkedni Éva Vančurová a Szemfüles Domokos című könyvben. Ez folytatása, kiegészítője a tavaly ugyancsak tőle megjelent Most légy okos, Domokosnak.

Az Antanténusz címmel Gereblyés László által válogatott tréfás versek és mondókák gyűjteménye ötödik kiadásban jelent meg, Bálint Endre rajzaival.

Réz Ádám remek fordításában élvezhetjük a Két kakas címmel összegyűjtött ukrán népdalokat és meséket.

Világgá mentem a címe Nagy Katalin jellegzetes gyermeknyelven írt meséjének. Hősét, „Türhető" Lajost az írónő más műveiből már ismerhetik kis olvasói. Lajos ezúttal megsértődik és világgá megy — előbb azonban összehívja a lakógyűlést, majd mégis inkább itthon marad. (Már tudok olvasni sorozat.)

A többi sorozatban is jelentek meg új olvasnivalók. Így a Pöttyös könyvek között ötödik kiadásban Szabó Magda regénye, az Álarcosbál, Würtz Ádám rajzaival.

A Kozmosz fantasztikus könyvek között kettőskönyv látott napvilágot: Kasztovszky Béla: Kétszemélyes világ és Kaszás István: A felderítő című írása.

Az ifjúsági regények sorában különösen megkapó a kis Manuelito története. Édesanyja nagyon szomorú, gyakran énekel a titokzatos piros kopivevirágról, melyet itt nálunk nem találhat. A kisfiú fölkerekedik, hogy megkeresse, és különböző csodálatos kalandokat átélve jut el hazájába, Chilébe, ahonnan azonban a kopivevirágnak csak a magját — a reményt — tudja elhozni — a hazánkban élő chílei grafikus, Amaya Clunes megindítóan szép meséjében. Címe: A piros kopivevirág.

S említsünk két közelebbi témájút is: Andris egyedül tölti a délutánjait, szülei csak telefonon hívják fel munkahelyükről. A kislegény pedig rájön, hogy a telefon segítségével nagyszerű csínyeket lehet véghez vinni, alkalmas az ismerkedésre, sőt, barát szerzésére is. Katkó István története, a telefonpapa hamarosan tévéfilmen is látható lesz. A kötetet Würtz Ádám rajzai kísérik.

A legharcedzettebb tanár is meglepődik, ha az addig tökéletes fegyelműnek aligha mondható hatodikosok egyszerre a lehető legudvariasabban viselkednek vele és egymással. Mi lehet az oka, és egyáltalán mire való ez a természetellenes magatartás — erről szól Peter Brock sok humorral megírt regénye.

Az ifjúság versszeretetét is több kötet ápolja. Köztük régen hiányolt, sokak által várt mű jelent meg Janus Pannónius műveiből. Ötszáz éve modern költőnk — eredetileg latin nyelven írt — verseit, leveleit legjobb műfordítóink tolmácsolásában olvashatjuk a Csorba Győző által válogatott és szerkesztett kötetben, melyhez jegyzeteket és jegyzetszótárt Ugrin Aranka készített.

Gulyás Pál máig ható költője volt a két világháború közötti időszaknak. Elsősorban fiatalokhoz szóló verseiből válogatott egy csokorra valót Borbély Sándor, s ő írta a költő munkásságát ismertető utószót is, a Világító álom címmel megjelent kötethez.